

foreligger, saalænge mener jeg, at Tugen af os har Lov til at stille sig op som Overdommer og sige: Den Mening er absolut urigtig; de Herrer burde ialtfald tillade Andre at have en fra deres afvigende Mening paa dette Punkt. Jeg skal særlig sige et Par Ord til det ærede 4de Medlem, for 7de Kreds (Hauerslev), som kom ind paa at ville paalægge Universitetslærerne en Forpligtelse til ikke at lære Noget, der var i Strid med Grundloven, og mente, at et saadant Paabud maatte først gives, forinden der kunde være Tale om Ordningen af Universitetets Forhold. Jeg tror ikke, dette Paabud behøver at gives, thi den Pligt have vi Alle: efter bedste Overbevisning og Samvittighed at lære i Overensstemmelse med Grundloven. Men naar altsaa ærede Medlemmer dog mene, at der skulde søges en yderligere Garant, maatte det vel være, at vi skulde have en Instrux eller Paabud eller Meddelelse om, hvad der nu skal anses for at være i Overensstemmelse med Grundloven. Det vilde ialtfald være det Forsigtigste for os, idet vi jo saa ikke vare udsatte for imod vor bedre Vidende og Billie at begaa noget Urigtigt. Men saa vil jeg gjerne spørge det ærede Medlem: Hvorfra skulle vi saa faae en saadan authentisk Tilkendeviseelse om, hvad der nu er Grundlovens rette Fortsættelse af ethvert Spørgsmaal, der kan opstaa? — og der kan opstaa mangfoldige Spørgsmaal. Skulde vi henvende os først til Ministeriet, skulde jeg, hvergang jeg i Statsretten kom til et Spørgsmaal, hvorom der kan antages at være forskellig Mening, henvende mig til det høie Ministerium med Forespørgsel om, hvorledes det høie Ministerium anser, at dette Spørgsmaal skal afgjøres? Jeg veed ikke, om det var Meningen; det var vel ikke det ærede Medlems Mening, naar der blev hentydet til, at Befolkningen aldrig vilde gaa ind derpaa. Eller skal jeg raadspørge Befolkningen, inden jeg drister mig til at afgjøre et eller andet tvivlsomt Spørgsmaal? Men hvorledes skal man saa kunne indhente dette Plebisit i ethvert enkelt Tilfælde? Saa er det vel Meningen, at det skulde være til Folkethinget og maasse særlig til Finantsudvalget, man skulde henvende sig, men hvis nu der kom modstaaende Afgjørelser fra de forskellige Sider, hvis nu f. Ex. Ministeriet maatte give et Paalæg, og Finantsudvalget et andet, ja, hvad skulde vi saa gjøre? Jeg tror derfor, at det ærede Medlem vil erkende, at et saadant Paalæg vilde føre til fuldstændig forvildede Tilstande, det vilde føre til Censur og Preskretvang og underkue den Frihed, som vi dog Alle sætte Pris paa, paa alle Omraader, og som jeg tror ikke mindst Universitetet bør nyde Godt af derved, at man garanterer det dets Lærefrihed. Jeg anerkjender derfor fuldt ubetinget den Pligt til efter bedste Overbevisning at lære saaledes, som stemmer med Grundloven efter den Maade, som man nu ved sine Gæner, saa langt de strække sig, erkjender for den rigtigste, hvorpaa den

bør fortsættas, men det vil jeg ogsaa paastaa, at jeg til alle Tider har gjort. Jeg gaar ud fra, at der ikke i de Udtalelser, der her ere faldne, ligger en Sigtelse for, at jeg skulde nogeninde have lært anderledes, end min Overbevisning bød, at jeg skulde have lært efter Bestilling; thi hvis en saadan Sigtelse maatte fremkomme, vilde jeg kun kunne afvise den med den allerdybeste Foragt. Men naar saa endelig det ærede Medlem endnu istedetfor at henvise til den forfatningsmæssige Domstol hentydede til Muligheden af at afgjøre Spørgsmaalet ad anden Veie, tror jeg at burde sige, at det kunne vi vel være enige om, at naar man ikke tyer til den forfatningsmæssige Domstol, som netop er anordnet for at itjende Ansvar, hvor Grundloven formenes at være overtraadt, men i Stedet derfor vælger andre udenfor Grundloven liggende Veie, er man ikke i Overensstemmelse med Grundloven, og saa har man ikke Anledning til at prædike Grundlovstrofast. Der var dernæst et Punkt, som særlig yderligere blev fremhævet af den ærede 2den Landssthingsmand for 11te Kreds (Clausager), idet jeg efter hans Formening skulde have gjort mig skyldig i en Modsigelse paa et enkelt Punkt, og denne Modsigelse skulde være et yderligere Bevis paa, hvor tvivlsomt det dog er, om jeg altsaa handlede, som man kunde forlange, idet det var modsigende, naar jeg paa den ene Side sagde, at fordi Lønningstillæget har staaet i saa mange Aar paa Finantsloven, skal det vedblive at staa der; men paa den anden Side mener, at fordi Universitetet havde staaet saa mange Aar, var der Grund til at sjerne det. Jeg tror ikke, at en saadan Modsigelse er tilstede, som det ærede Medlem mente; thi man maa lægge Mærke til den principielle Forskjel mellem de to Bestemmelser Art og Indhold. Den ene Bestemmelse om Lønningstillæget er en saadan, der er indkommen som en endelig Overenskomst, hvilken begge Parter gik ind paa i Erkjendelse af, at den fyldestgjørende begges Interesser, og derfor holde vi paa den i Kraft af den Sætning, at Overenskomsten skulde holdes, naar vi ikke erkjendte, at der ved indtraadte Begivenheder var skabt noget fyldestgjørende Krav paa at gaa bort fra den. Vi mene derfor, at det er fuldstændig konsekvent at sige, at det skal blive staaende, men anderledes stiller Forholdet sig med Hensyn til Posten angaaende Universitetet. Denne Ordning er en saadan, som er paatvungen os, idet vi kun have fundet os i den, netop af Hensyn til den forfatningsmæssige Pligt, der er paalagt os, at staffe en Finantslov tilstede; det er et Offer, vi ere gaaede ind paa for at tilvejebringe en Finantslov, og vi ere gaaede ind paa det som en aldeles foreløbig og midlertidig Ordning, som naturligtvis i sin Tid skulde blive Gjenstand for nærmere og endelig Fastsættelse. Jeg har fremhævet, hvorledes det stillede sig fra Først af, og jeg skal yderligere henvise til, at